

Vastausanalyysi vuoden 2019 valintakokeesta

Valintakoe kysymykset on saatavilla:

https://www.oikeustieteet.fi/wp-content/uploads/sites/3/2019/05/Oikeus_tiede_final2019_netisivuille14.5.2019.pdf

Tämä vastausanalyysi on tehty ilman tiedekunnan tarjoamia arvosteluperusteita. Oikeat vastaukset perustuvat minun ja kurssilaisten esittämiin näkemyksiin oikeista vastauksista. Vaihtoehdot on pyritty perustelemaan siten, että niistä on ymmärrettävissä, miten vastaukseen on päädytty. Tässä on vastaukset tehtävään 1. Vastaukset muihin tehtäviin julkaistaan osissa viimeistään 23.5.2019 mennessä.

TEHTÄVÄ 1

1. Oikea vastaus on **B**. Tuomioistuimen ratkaisulla on pääsääntöisesti oikeusvoimavaikutus. Hallintopäätöksillä ei ole tätä vaikutusta. Tapio Määttä & Mirjami Paso: Johdatus oikeudellisen ratkaisun teoriaan, s. 14.
2. Oikea vastaus on **B**. Oikeusperiaatteiden asema ja merkitys oikeuslähteenä ei ole **heikentynyt** vaan kasvanut viime vuosikymmenillä, koska lainsäädännön määrä ja kattavuus on lisääntynyt. Tapio Määttä & Mirjami Paso: Johdatus oikeudellisen ratkaisun teoriaan, s. 20.
3. Oikea vastaus on **D**. Väittämä "Viranomaisen päätöstä *ei voida* valitusasteessa kumota sillä perusteella, ettei *soft law* -tyyppistä aineistoa ole otettu huomioon." *ei pidä paikkaansa*.

Korkeimmassa oikeudessa on linjattu, että yhdenvertaisen kohtelun periaate puoltaa sitä, että *soft law* -tyyppistä aineistoa käytetään apuna tuomioistuimissa. Tapauksessa KKO 2010:37 tuomioistuimen ratkaisu kumottiin siltä osin kuin siinä ei oltu noudatettu *soft law* -tyyppistä aineistoa. Tapio Määttä & Mirjami Paso: Johdatus oikeudellisen ratkaisun teoriaan, s. 28

4. Oikea vastaus on **D**. "Laintulkinnassa **yleislain kunnioittamisen periaate** on lähtökohtaisesti ensisijainen suhteessa *lex specialis* -säännön käyttämiseen." Tapio Määttä & Mirjami Paso: Johdatus oikeudellisen ratkaisun teoriaan, s. 54.

Vaihtoehto C ei ole oikein, koska *Lex specialis* sääntöä käytetään vasta, kun lakien välillä on tulkinnan jälkeekin ristiriita. "*Lex specialis* -termillä

tarkoitetaan tulkintasääntöä, jonka mukaan lakien epäselviä normiformulaatioita on pyrittävä tulkitsemaan siten, ettei yleislain ja erityislain välistä ristiriitaa synny.” Tapio Määttä & Mirjami Paso: Johdatus oikeudellisen ratkaisun teoriaan, s. 54.

Vaihtoehto A ei ole oikein, koska vaihtoehdossa mainitaan sana ensisijaisesti: “Yleislain ja erityislain väliset jännitteet pyritään **ensisijaisesti** ratkaisemaan käyttämällä *lex specialis* -sääntöä”.

Vaihtoehto B ei ole oikein, koska vaihtoehdossa mainitaan sana erityislaki: “*Lex specialis* -termillä tarkoitetaan **erityislakia**, jossa on määräys siitä, että se syrjäyttää samaa asiaa koskevan yleislain”. *Lex specialis* on tulkintasääntö – ei erityislaki.

Vaihtoehto D ei ole oikea, koska yleislakien kunnioittamisen periaate ei liity laintulkintaan, vaan lainlaadintaan: “

5. Oikea vastaus on **C**. Kun oikeudellisen tekstin tulkinnessa suljetaan pois käsitteen alaan kuulumaton asia, kyse on vastakohtaispäätelystä. Oikeusteoria s. 33.
6. Oikea vastaus on **D**. Todistusharkintaa, jossa tuomioistuin arvioi syyttäjän esittämän tapahtumakulun rinnalla vaihtoehtoisten tapahtumakulkujen todennäköisyyttä, kutsutaan hypoteesimetodiksi. Tapio Määttä & Mirjami Paso: Johdatus oikeudellisen ratkaisun teoriaan, s. 83.
7. Oikea vastaus on **B**. Tehtävässä kysytään, mikä seuraavista ei pidä paikkaansa. Vaihtoehto B: “Teleologisella tulkinnalla tarkoitetaan Tapio Määttän ja Mirjami Pason mukaan tulkintaa, jossa pyritään selvittämään yksittäisen säännöksen tarkoituksen mukaista tulkintaa ennen kaikkea sen **esitöiden** avulla.” Sana esityöt paljastavat määritelmällä sopii historialliseen tavoitteelliseen laintulkintaan. Tapio Määttä & Mirjami Paso: Johdatus oikeudellisen ratkaisun teoriaan, s. 37.
8. Oikea vastaus on **C**. “Perustuslain 106 §:ää sovelletaan vasta sitten, jos lain ja perustuslain välinen ristiriita ei ole tulkinnan avulla vältettävissä.” Oikeusteoria s. 44.

Vaihtoehto A ei ole oikea, koska siinä puhutaan perusoikeusmyönteisestä laintulkinnasta. “**Perusoikeusmyönteisellä laintulkinnalla** tarkoitetaan tilanteita, joissa tuomioistuin soveltaa perustuslain 106 §:ää”

Vaihtoehto B ei ole oikea, koska siinä väitetään PL 106 §:n soveltamisen olevan ensisijainen keino. “Perustuslain 106 §:n soveltaminen on **ensisijainen keino** ratkaista lain ja perustuslain väliset jännitteet.” Tapio Määttä & Mirjami Paso: Johdatus oikeudellisen ratkaisun teoriaan, s. 43.

Vaihtoehto D ei ole oikea, koska siinä puhutaan perusoikeusmyönteisestä laintulkinnasta. "**Perusoikeusmyönteistä laintulkintaa** voidaan käyttää vain silloin, jos lain säännöksen soveltaminen olisi ilmeisessä ristiriidassa perustuslain kanssa."

9. Oikea vastaus on **D**. Korkeimman oikeuden ennakkopäätökset eivät ole vertikaalisesti tai horisontaalisesti oikeudellisesti sitovia.

Kysymys on erittäin hämäävä (ainakin minusta), sillä Tapio Määttä & Mirjami Paso: Johdatus oikeudellisen ratkaisun teoriaan, s. 58 käsitellään vertikaalista ja horisontaalista oikeudellista sitovuutta. Sivulla todetaan, että Suomessa ylimmät tuomioistuimet eivät ole sidottuja aiempiin ratkaisuihin eli horisontaalisen sitovuuden puute tuodaan suoraan esiin. Sivulla kerrotaan yleisesti, mitä vertikaalinen sitovuus on, muttei avata noudatetaanko tätä sitovuutta Suomessa. Tapio Määttä & Mirjami Paso: Johdatus oikeudellisen ratkaisun teoriaan, s. 61 on todettu, että ennakkopäätös ei ole lainsoveltajaa sitova oikeuslähde Suomessa. Tästä on pitänyt päätellä, että KKO:n ennakkopäätökset eivät sido vertikaalisesti eikä horisontaalisesti.

10. Oikea vastaus on **B**.

Huhtikuussa 2011 annettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 492/2011, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta unionin alueella. Mikä seuraavista kyseistä EU-asetusta koskevista väittämistä **ei pidä** paikkaansa?

Vaihtoehto B: "Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 492/2011 työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta unionin alueella velvoittaa saavutettavaan tulokseen nähden jokaista jäsenvaltiota, jolle se on osoitettu, mutta jättää kansallisen viranomaisen valittavaksi muodot ja keinot." Tämä kuvaus soveltuu direktiiviin – ei EU-asetukseen. Asetus on suoraan voimassaolevaa oikeutta Suomessa. Tapio Määttä & Mirjami Paso: Johdatus oikeudellisen ratkaisun teoriaan, s. 20.

Huomioita

- Vastauksissa oli kiinnitettävä huomiota pienien sanojen vaihdoksiin.
- Kysymystyypit "ei pidä paikkaansa" ja "pitää paikkaansa" vuorottelivat usein.
- Kysymyksessä 3 oli kaksinkertainen kieltosana.
- Oikeita vaihtoehtoja oli vain yksi.

Laati: Niko Puranen 15.5.2019